

Češi evropskými občany

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2002</i>
Otázky:	<i>PM.2, PM.29, PM.38, PM.39</i>
Termín terénního šetření:	<i>17. – 24. 10. 2002</i>
Počet respondentů:	<i>1 017</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Výběr respondentů:	<i>kvótní výběr</i>
Zveřejněno dne:	<i>14. 11. 2002</i>
Kód tiskové informace:	<i>PM21114d</i>
Zpracovala:	<i>Adéla Seidlová</i>

Občanství se nejviditelněji projevuje při volbách, v případě vstupu České republiky do Evropské unie je první a nejdůležitější volbou otázkou samotného vstupu ČR do EU, tedy účast a hlasování v referendu, které by mělo být někdy na jaře příštího roku vypsáno. Otázku, zda by se naši občané referenda o vstupu České republiky do Evropské unie zúčastnili, a jak by v tomto referendu hlasovali, pokládá Centrum pro výzkum veřejného mínění pravidelně od roku 1997. (viz Tabulka 1)

Tabulka 1: „Kdyby bylo zítra referendum o členství ČR v Evropské unii, Vy osobně byste hlasoval pro nebo proti členství?“ (v %)

	1997	1999	2000	IV/01	XI/01	IV/02	X/02
Pro členství	46	35	44	39	44	40	47
Proti členství	15	16	16	19	14	19	18
Není rozhodnut, jak by hlasoval	19	22	18	21	27	22	23
Nehlasoval by	12	8	9	7	6	6	5
Neví, zda by hlasoval	8	19	13	14	9	13	7
Celkem	100	100	100	100	100	100	100
<i>podíl pro/proti</i>	<i>3,07</i>	<i>2,19</i>	<i>2,75</i>	<i>2,05</i>	<i>3,14</i>	<i>2,11</i>	<i>2,61</i>

Při prvním pohledu na uvedené údaje je patrné, že vzrostla podpora a souhlas českých občanů se vstupem ČR do EU, nemůže však dělat předčasné závěry. CVVM zjišťuje podporu vstupu ČR do EU u naší veřejnosti třemi různými otázkami, které budeme respondentům předkládat v nejbližším prováděném výzkumu, výsledky zjištěné z tohoto výzkumu by tedy mohly definitivně potvrdit trend růstu pozitivního vnímání vstupu České republiky do Evropské unie.

Dalšími rozhodnutími nových občanů Evropské unie bude také volba poslanců do Evropského parlamentu za Českou republiku. V loňském roce jsme se poprvé ptali, zda by se respondenti voleb poslanců do Evropského parlamentu zúčastnili. Stejná otázka byla pokládána ve výzkumu na konci října 2002.¹ Pro porovnání předkládáme také odpovědi respondentů, zda by se zúčastnili našich parlamentních voleb. (viz Tabulka 2)

Tabulka 2: Deklarovaná účast ve volbách do Evropského parlamentu a do Poslanecké sněmovny. (v %)

	2001		2002	
	Volby do EP	Volby do PS	Volby do EP	Volby do PS
Rozhodně ano	29	34	28	32
Spíše ano	34	38	34	35
Spíše ne	10	12	8	13
Rozhodně ne	8	10	8	10
Neví	19	6	22	10
Celkem	100	100	100	100

V meziročním srovnání deklarované účasti ve volbách do Evropského parlamentu nedošlo k žádným posunům, pokud uvažujeme statistickou chybu výběru ± 3 procentní body. Počet těch, kteří by přišli k volbám do Evropského parlamentu ve srovnání s těmi, kteří by se účastnili voleb do Poslanecké sněmovny, je poněkud nižší, 62 oproti 67 procentům deklarovaných voličů, nesmíme však zapomenout na rozdíl oproti deklarované a skutečné volební účasti, který stále činí kolem 10 % voličů, jak se ukázalo v červnových parlamentních volbách.

Jaký typ kandidátů má ve volbách do Evropského parlamentu šanci získat nejvíce hlasů voličů? Voliči se pravděpodobně přikloní k jednomu z modelů, který používají při našich parlamentních volbách, budou tedy volit buď podle stranické příslušnosti kandidáta, nebo podle konkrétní osobnosti, jako tomu je převážně v senátních volbách. Nakolik je podle občanů důležité, aby budoucí čeští poslanci v Evropském parlamentu byli členy politické strany, nebo aby to naopak byly nezávislé osobnosti,² ukazuje tabulka 3.

Tabulka 3: Jakým typem politika by měl být český poslanec v Evropském parlamentu? (v %)

	2001	2002
Člen politické strany	11	15
Nezávislá osobnost	77	71
Neví	12	14
Celkem	100	100

Nadále trvá výrazná převaha názoru, že by měl být český poslanec v EP spíše nezávislou osobností, oproti minulému roku však můžeme sledovat mírný nárůst těch, kteří si myslí, že by to měl být člen politické strany. Mezi těmi, kteří by v Evropském parlamentu viděli raději členy politické strany, převažují příznivci ODS a KSČM, poněkud více než průměrně je jich také mezi příznivci KDU-ČSL.

¹ Otázka: „Jedním z orgánů Evropské unie je Evropský parlament. Pokud 1.1.2004 vstoupíme do Evropské unie, budeme ještě na podzim roku 2003 volit své poslance do Evropského parlamentu. Půjdete volit? Rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne, nebo nevíte?“

² Otázka: „Jaký by měl být politik, který by byl českým poslancem v Evropském parlamentu? Měl by to být spíše člen politické strany nebo spíše nezávislá osobnost?“

Příznivci stranické volby jsou jak mezi těmi, kteří by v referendu hlasovali pro vstup, tak mezi těmi, kteří by hlasovali proti vstupu naší země do EU. Naopak více příznivců nezávislých osobností je mezi těmi, kteří se referenda pravděpodobně nezúčastní.

Dalším následujícím a velmi významným rozhodnutím, které budou moci občané České republiky jako noví občané Evropské unie, přijmout, bude rozhodnutí o společné evropské měně. Respondentům jsme ve výzkumu tedy předkládali tuto otázku: „Pokud by probíhalo referendum o přistoupení ke společné evropské měně, hlasovali byste pro společnou měnu, nebo proti ní?“ Odpovědi z minulého roku i z posledního výzkumu jsou uvedeny v tabulce 4.

Tabulka 4: Souhlas s přistoupením ke společné evropské měně. (v %)

	2001	2002
Pro společnou měnu	52	53
Proti ní	23	24
Neví	25	23
Celkem	100	100

Zastánců společné evropské měny je výrazně více mezi příznivci vstupu České republiky do Evropské unie, z nich je pro zavedení evropské měny Euro 80 %. Z odpůrců vstupu ČR do EU se jedná o 18,6 % respondentů, kteří by společnou evropskou měnu zavedli. Největšími příznivci jsou voliči ODS a US-DEU (téměř shodně 74, resp. 73 %). Průměrně se k otázce společné měny stavějí příznivci ČSSD a KDU-ČSL (57, resp. 45 % v případě křesťanských demokratů). Nejvýrazněji proti evropské měně vystupovali voliči KSČM, z nichž se pro přijetí Euro vyslovilo 14 %. Ti, kteří by k volbám nešli, podporují přijetí evropské měny ve 43 % případů.